

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Bulgária

Készítette:
Kádár Viktória, KGA
2021

Fontosabb gazdasági mutatók

Mutató megnevezése	Mértékegység	2015	2016	2017	2018	2019
GDP értéke (folyó áron)	Mrd USD	50,65	53,81	58,97	66,23	68,56
GDP változása (reál)	%	3,99	3,82	3,50	3,09	3,69
Egy főre jutó GDP folyó áron	USD/fő	7 055,94	7 548,86	8 334,08	9 427,73	9 828,15
Infláció (HICP)	%	- 0,10	- 0,80	2,06	2,81	3,10
Munkanélküliségi ráta	%	9,14	7,57	6,16	5,21	4,23
Export értéke	Mrd USD	32,40	34,46	39,68	43,59	44,01
Import értéke	Mrd USD	31,91	31,80	37,12	41,90	41,81
FDI állomány	Mrd USD	2,18	1,48	2,02	1,22	1,50
FDI állomány	Mrd USD	0,11	0,83	0,51	0,87	0,61

Gazdasági és politikai helyzetkép

1. Alapinformációk: politikai berendezkedés, gazdasági-politikai szövetségi és viszonyrendszer

Bulgária parlamentáris köztársaság, 2007 óta az Európai Unió tagja. Bulgária további nemzetközi szervezeti tagságai: ENSZ, EBESZ, Fekete-tengeri Gazdasági Együttműködés, Duna Bizottság, Nemzetközi Valutaalap, WTO, NATO. Bulgária csatlakozni kíván az OECD-hez.

2. Aktualitások

2020 nyarán tüntetések bontakoztak ki a kormánnyal szemben. A tüntetéseknek végül nem volt hatása a Boriszov-kormány parlamenti ciklusának kitöltésére.

3. Választások

Bulgáriában a következő parlamenti választásokat 2021. április 4-én tartják. Bulgáriában a köztársasági elnököt közvetlenül választják, a következő köztársasági elnök választásra 2021 őszén kerül sor.

4. Gazdaságpolitikai célok

Bulgária évek óta legfőbb gazdasági célkitűzésének tekinti az eurózónához való csatlakozást, amelynek teljes monetáris és fiskális politikáját alárendelte. A bolgár pénzügyi helyzet stabilitása eredményeképpen 2020 júliusában Bulgária csatlakozott az eurózóna előszobájának számító ERM-II-höz.

5. Kiemelkedő érdekcsoportok

Confederation of Independent Trade Unions (CITUB), Association of the Organizations of Bulgarian Employers (AOBE), Confederation of Employers and Industrialists in Bulgaria (KRIB)

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kilátások

1. GDP és infláció előrejelzés kormányzati és/vagy nemzetközi oldalról

A bolgár gazdaság 2020 első negyedében 2,4%-kal növekedett, a második negyedében 8,5%-kal csökkent, 2020 egészére 3% és 7% közötti gazdasági visszaesést jósolnak. Az Európai Bizottság - javítva korábbi prognózisán – 5,1%-os GDP csökkenéssel számol

	GDP prognózis 2020-ra	GDP prognózis 2021-re
Bolgár pénzügyminisztérium	-3%	+2,5%
Világbank	-5,1%	+3,3%
IMF	-4%	+4,1%
EBRD	-5%	+4%
Európai Bizottság	-5,1%	+2,6%

2. Kormányzati szektorális fókusz

Idegenforgalom, járműipar, energetika

3. Feltételezett jövőbeli húzóágazatok

Energetika, ICT, start-up, élelmiszeripar

4. Veszélyek, piacra lépési nehézségek

Lassú közigazgatás, EU-s pénzek felhasználásának átláthatatlansága, jogállamiság hiányosságok, korrupció, fejletlen infrastruktúra, növekvő munkaerőhiány, magas energiaárak

5. Adókönyezet rövid bemutatása

Bulgária az EU országai közül az egyik legalacsonyabb adószinttel rendelkezik. SZJA 10%, vállalati nyereségadó 10%, ÁFA 20%.

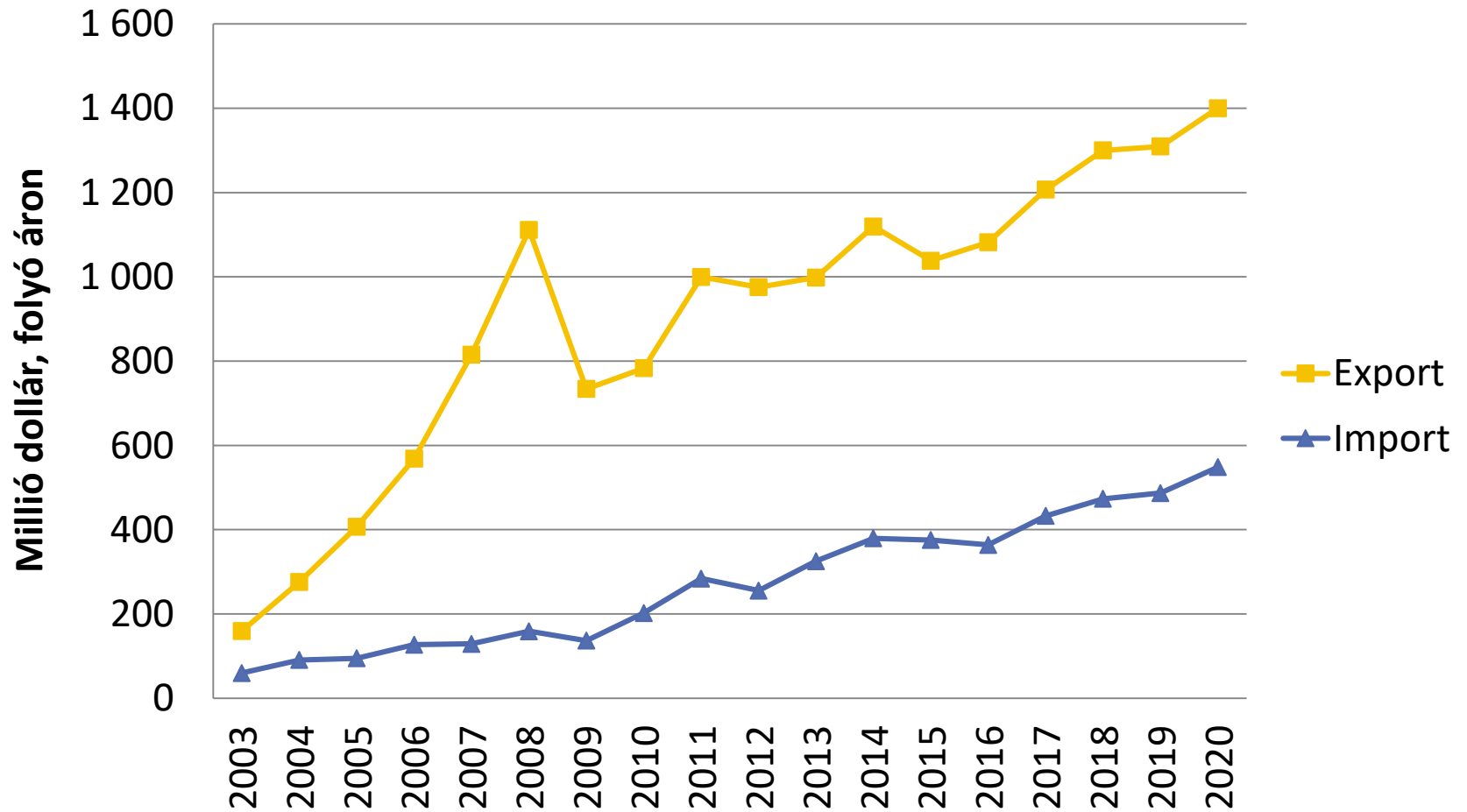
6. Kormányzati beruházási prioritások

Infrastrukturális beruházások (autópálya, vasút, közlekedési folyosók), energetikai beruházások (Balkan Stream, IGB). A bolgár kormányzat elsősorban nagy járműipari beruházást várna az országba.

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kereskedelmi forgalom

Forrás: KSH

Kereskedelmi kapcsolatok I.

1. Magyar vállalati attitűd az ország piaca felé

A kétoldalú forgalom nagy részét multinacionális cégek adják, azonban a két ország közelsége és EU-s tagsága miatt a KKV-k számára is biztosít üzleti lehetőségeket a bolgár piac. A bolgár piac mérete korlátozott, ár-érték arányban jelentős versenyre lehet számítani a bolgár gyártókkal rendelkező szektorok esetében.

2. Exportszerkezet, hozzáadott érték, kiemelkedő szereplők (kétoldalú áruforgalom termékcsoport szinten, táblázatos formában KSH-tól)

Termék (SITC 1-2.poz. szerint)	2019		
	import (M EUR)	export (M EUR)	forgalom (M EUR)
Összesen	432,43	1161,83	1594,26
Élelmiszerek, italok, dohány	278,65	127,43	406,08
Nyersanyagok	16,30	18,09	34,39
Energiahordozók	1,22	15,85	17,07
Feldolgozott termékek	240,71	476,71	717,42
Gépek és szállítóeszközök	146,33	523,75	670,08

Kereskedelmi kapcsolatok II.

3. Gazdaságdiplomáciai kapcsolatrendszerünk (GEM, GVB, magas szintű találkozók, vízummentesség – minden, ami az üzleti életet könnyíti, segíti)

Magyarország Bulgáriával 2016-ban írta alá a gazdasági együttműködésről szóló kormányközi megállapodást (GEM). A Magyar–Bolgár Gazdasági Együttműködési Kormányközi Bizottság (GVB) üléseire két évente kerül sor. Az utolsó GVB ülést 2019. áprilisban Budapesten tartották.

4. Vásárokon való részvétel, kereskedelmi delegációk az elmúlt egy évben

Fontosabb kiállítások: [INTERNATIONAL FAIR PLOVDIV](#) (multiszektorális), [BATA AGRO](#) (mezőgazdaság), [INTERFOOD & DRINK](#) (élelmiszeripar) [BULMEDICA/BULDENTAL /DERMA & AESTHETICS](#) (egészségipar), [INTERNATIONAL EXHIBITION "HEMUS,,](#) (védelmi ipar), [seeSUSTAINtec](#) (környezetvédelem)

5. Tervezett megjelenések, támogatott kiállítások, delegációk

2021-ben Bulgária rendezi a HTK Kezdeményezés üzleti fórumát (Sofia Summit and Business Forum). www.3seas.eu

Kereskedelmi kapcsolatok III.

6. Üzleti környezetre vonatkozó gyakorlati tudnivalók: állami ünnepek, üzleti kultúra tudnivalók (interkulturális, protokoll, stb.)

Ünnepnapok: Január 1.-Újév napja, Március 3.-Oszmán uralom alóli felszabadulás napja, ortodox keresztény Húsvét, Május 1. - Munka ünnepe, Május 6.-Bolgár hadsereg napja, Május 24. - Bolgár írásbeliség és kultúra napja, Szeptember 6.- Egyesülés napja, Szeptember 22.- Függetlenség napja, December 25-26.-Karácsony

Üzleti kultúra: Az Európában elfogadott üzleti kultúra szabályai általánosságban Bulgáriában is érvényesek. A bolgár üzleti szférában alapvetően lehetséges a tárgyalópartnerekkel angol nyelven tárgyalni. Az állami intézmények esetében nem jellemző az angol nyelvtudás, az ügyintézés során hosszú átfutási időkre és nagy mennyiségű adminisztratív terhekre lehet számítani. A bolgár fogyasztók és cégek alapvetően szkeptikusak az új termékekkel kapcsolatban, és sokszor ragaszkodnak a tradicionális termékekhez.

7. Beviteli szabályozás sajátosságai, különleges előírások, piacra lépési nehézségek

Bulgáriában, az EU tagállamként a beviteli szabályozások során az EU-s irányelvek az irányadók. Egyes termékek (például gyógyszerek) szükséges lehet a nemzeti regisztrációra vagy engedély beszerzésére.

Kereskedelmi kapcsolatok IV.

8. Bankrendszer, ajánlott fizetési módok (nemfizetési kockázat szintje), árfolyamkockázat

Bulgária hivatalos fizetőeszköze a bolgár leva, amelynek árfolyama az EUR-hoz kötött. Bulgária 2020. júliusától tagja az ERM-II-nek, ezért árfolyamkockázattal jelenleg nem kell számolni. Bulgária EXIM országkockázati besorolása 4 (1-7 skálán), a nemfizetési kockázat elhanyagolható. Ennek ellenére minden partnernek javasolt a fizetések során a körültekintő eljárás, a bolgár cégek közvetlen megkereséseinek alapos ellenőrzése, mivel sok a Bulgáriából működő csaló cég. Bulgáriában a legnagyobb bankok között megtalálható az Unicredit Bank, DSK Bank (OTP Csoport tagja), Raiffeisen Bank, United Bulgarian Bank (KBC Group).

9. Egyéb üzleti kockázati faktorok a célországban (partnerek ellenőrzésének módja, pl. van-e kötelező kamarai nyilvántartás, korrupció esélye, átlagos üzletkötési idő, stb.)

Bulgáriában a kamarai nyilvántartás nem kötelező. A partnerek ellenőrzése nyílt internetes forrásokból is lehetséges (www.papagal.bg). Cégek közötti problémás és vitás ügyek esetén a bolgár partnerek helyi igazságszolgáltatás útvesztőiben való jártassága, és az igazságszolgáltatás nem megfelelő mértékű pártatlansága veszélyt jelenthet a magyar cégek számára.

Kereskedelmi kapcsolatok V.

10. Közbeszerzési rendszer, részvételi lehetőségek projekteken, közbeszerzésekben, pályázatokban

Az Európai Unió közbeszerzési értékhatárt elérő tendereket az EU nyelvein a www.ted.europa.eu honlapon lehet elérni. Az EU-s értékhatár alatti bolgár közbeszerzési tenderek bolgár nyelven a www.aop.bg honlapon érhetők el. A közbeszerzési projektek többségét valamely EU-s operatív programból finanszírozza Bulgária, ezért gyakran fordulnak elő csúszások a kifizetésekben.

11. Célországban található partnerszervezetek (kamarák, szövetségek, exportösztönző társszervezet)

Bolgár Kereskedelmi és Iparkamara – www.bcci.bg

Bolgár Gazdasági kamara – www.bia-bg.com

Magyar - Bolgár Gazdasági Kamara – www.hbcc.eu

Kis- és Középvállalkozásokat Támogató Ügynökség – www.sme.government.bg

Kereskedelmi kapcsolatok VI.

12. Kapcsolatfelvétel, partnerkeresés javasolt módja (vásárok, kamarai kapcsolat, ágazati szövetségek, disztribútorokon közvetlenül stb.)

A külföldi cégek által leggyakrabban alkalmazott piacra jutási formák a következők: disztribútorral való együttműködési megállapodás kötése, helyi képviselő megbízása, helyi kereskedelmi képviselő létesítése, vállalat létrehozása. A közbeszerzési tendereken való részvételhez már kifejezetten javasolt a helyi partner vagy bolgár leányvállalat létrehozása.

13. Fizetési módozatok és javasolt értékesítési csatornák

A bolgár piac méretéből adódóan egy-egy retail lánc egyszerre csak kisebb mennyiségű terméket rendel, ezért a szállítási költségeket is figyelembe véve elsősorban raktárral rendelkező helyi disztribútoron keresztül érdemes megjelenni az FMCG szegmensben. A helyi piac ismerete és a bolgár nyelv miatt egyéb szegmensekben is javasolt a bolgár disztribútorok igénybevétele. Azonban más szegmensekben a jobban kiszámítható szállítási mennyiségek tükrében a Magyarországról történő közvetlen értékesítés is szóba jöhet.

14. Szállítási lehetőségek és feltételei

Bulgáriába történő szállítás esetén a más EU-s országokba történő szállítási feltételek érvényesek.

Befektetési kapcsolatok I.

1. Legnagyobb magyarországi befektetők és tevékenységük

Magyarországon nincsen jelen jelentős bolgár befektető. Bulgáriában az OTP Bank és a Videoton a két legnagyobb magyar befektető.

2. Befektetés-ösztönzési projektek az előző években, fókusz

Bulgáriába elsősorban az alacsony munkaerő költségeket kihasználó alacsony hozzáadott értéket adó beruházások érkeztek. A kormány prioritásai közé tartozik egy jelentős járműipari befektető Bulgáriában vonzása. A 2019-ben várt nagy befektető (Volkswagen) végül nem Bulgária mellett döntött.

3. A célország befektetés-ösztönzési rendszerének bemutatása

Bulgária egyablakos befektetésösztönzési intézményrendszerrel várja a külföldi befektetőket. Az Invest in Bulgaria Agency honlapján www.investbg.government.bg található meg a jelenlegi támogatási rendszerek és feltételek. A támogatásokhoz az Investment Promotion Act szerinti Certification megszerzése szükséges.

4. Cégalapítási szabályok, társasági formák, cégbejegyzés adminisztrációs igénye

A cégek három cégalapítási forma közül választhatnak: Korlátolt felelősségű társaság (OOD) , egyszemélyes korlátolt felelősségű társaság (EOOD) és a részvénytársaság (AD). Az OOD és EOOD minimális alaptőkéje 2 BGN, az AD alaptőkéje 50 000 BGN.

Befektetési kapcsolatok II.

5. Adózási szabályok, befektetés esetén adózási kedvezmények a célországban

A Világbank 185 országra kiterjedő értékelése szerint az adórendszer egyszerűségét tekintve Bulgária 97. a rangsorban. Bulgária az EU országai közül az egyik legalacsonyabb adószinttel rendelkezik. SZJA 10%, vállalati nyereségadó 10%, ÁFA 20%.

6. Ajánlott cégeképviselési formák a célországban

Minden külföldi természetes vagy jogi személynek lehetősége van kereskedelmi képviselőt vagy gazdasági társaságot bejegyezni Bulgáriában. A bulgáriai marketing tevékenység érdekében lehetőség van Trade Representative Office nyitására Bulgáriában. A kereskedelmi képviselőt a Bolgár Kereskedelmi és Iparkamara jegyzi be. A cégek három cégalapítási forma közül választhatnak. Ld. 4. pont.

7. Esetleg befektetésekhez igénybe vehető munkaerő támogatások, pályázati források

A befektetési nagyságtól, régiójától, szektorától és a teremtett munkaerő létszámától függően különböző mértékű támogatásra és adókedvezményre lehet jogosult a befektető. A támogatásokkal kapcsolatos információkkal kapcsolatosan az Invest Bulgaria Agency (ld. 3. pont) tud tájékoztatást adni.

8. Jogszabályi háttér bemutatása

Az EU-ban elfogadott jogszabályi feltételek biztosítottak Bulgáriában is az adóztatás és a munkavállalás kapcsán is.

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Együttműködési lehetőségek

Vízgyártás

ICT

Szennyvíz- és
hulladékkezelési
technológiák

Építőipar

Élelmiszeripar

Egészségipar

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kiemelt ágazatok

Vízgazdálkodás

Kereslet: szennyvíztisztítási technológiák, vízveszteség elemzése, ivóvízellátás

Bolgár szereplők és potenciális bolgár megrendelők: Bolgár Állami Víz Holding, Sofiyska Voda, városi közművek, Bio Technology, Pipelife Bulgaria

Aktív nemzetközi szereplők: Veolia

Élelmiszeripar

Kereslet: softdrinks, édességek, konzervek, fagyasztott zöldségek

Bolgár szereplők és potenciális bolgár megrendelők: Bella Bulgaria, Deroni, Rois, Papas Olio, Ameta Holding, Fantastico, Metro Bulgaria, Kaufland, Saranda distribution, Avendi

Aktív nemzetközi szereplők: Rauch, Hellenic Dairies, Nestle, Hipp, Orbico, ADM, Mondelez, Good Mills, Kotányi

Egészségipar

Kereslet: gyógyszertermékek, gyógyhatású készítmények, orvosi berendezések

Bolgár szereplők és potenciális bolgár megrendelők: Sopharma, Vega Medical, Farkol, Phoenix Pharma, Sting Pharma, RSR

Aktív nemzetközi szereplők: Johnson&Johnson, Siemens, GE, Roche, Novartis, Teva, GSK, Sanofi-Aventis

ICT

Kereslet: cybersecurity solutions, AI, fintech, digital payment solutions, IoT

Bolgár szereplők és potenciális bolgár megrendelők: Telelink, Telerik, Sirma Group, Borika, Musala Soft, Software Group, ScaleFocus, Bulpros, Allterco

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Elérhetőségek

Kádár Viktória

Cím: Bulgária, Szófia 1000, 6-ti Septemvri utca 57.

Email: viktoriamkadar@mfa.gov.hu

Hivatali telefonszám: +359 2 963 11 35

Mobil telefonszám: +359 88 724 41 95